

Veivalg for fremtidig kirkeordning

Høringsnotatet Veivalg for fremtidig kirkeordning er sendt på bred høring til menighetsråd, fellesråd og andre kirkelige organer og organisasjoner med høringsfrist 15. mai 2015. Agder og Telemark bispedømmeråd er høringsinstans og behandler sak om høringsuttalelse på bispedømmerådsmøte 12. mai 2015.

Høringsdokumentet viser at den fremtidige kirkeordningen skal ivareta bredden i Den norske kirke. Det er en indre sammenheng mellom de ulike spørsmålene, og de påvirkes direkte av hverandre.

Veivalg i kirken vil måtte foregå på flere steder samtidig i en ny kirkeordning. Det vil være parallelle endringer i organisasjonsstruktur, arbeidsgiverlinje, oppgavefordeling og ansvarsoppgaver, samt delegering av myndighet.

Nedenfor presenteres svarene på spørsmålene skissert i høringen.

Det vises for øvrig til kommentarer i saksframlegget til bispedømmerådet

Kommentarer til høringsspørsmålene:

1. Forholdet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt

I Bør det gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor?

Ja, det bør gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.

Grunnenheten er kirkens sokn. Soknet er livsnerven i kirken og gjennomføring av kirkens oppgave må løses lokalt. Den øvrige kirkelige struktur skal støtte opp om lokalmenighetenes løsning av disse oppgavene. Dette er grunntanken i den nye kirkeordningen. Soknet må styrkes og støttes med tilstrekkelige ressurser slik at oppgavene lokalt kan løses optimalt, og vekke og nære trosfellesskapet og troen til den enkelte.

De vedtatte og foreslått vedtatte endringen i kirkeloven endrer maktbalansen mellom nasjonale kirkelige styringsorganer i betydelig grad. Indirekte påvirker dette også maktbalansen mellom nivåene i kirken. Dette kan balanseres ved å flytte enkelte oppgaver mellom ulike nasjonale organ eller ut i kirkens egen organisasjon. Det er ikke nødvendig å gjøre store endringer på nasjonalt nivå, men oppgavefordelingen i kirken må ha som mål å tilføre mest mulig ressurser til den lokale virksomhet.

Både på nasjonalt og regionalt nivå er det mange forvaltningsenheter, og oppgavefordelingen er blandet. Dette bør det ryddes opp i ved en tydeliggjøring og rendyrking av funksjoner

mellom de ulike nivåene. Forenkling, effektivisering og tydelige enhetlige strukturer må være et mål. Intensjonen om å oppnå en forenklet og ressursbesparende organisering bør ikke ta utgangspunkt i en forhåndsdefinert oppfatning om antall nivå eller om hvilket av nivåene utenom soknet som bør styrkes, men hva som ut fra en helhetlig vurdering vil gi det beste resultatet for kirken til å utføre sitt primæroppdrag.

Den norske kirke som folkekirke er grunnlovsfestet, soknet er et trosfellesskap på samme tid som soknet utøver oppgaver på vegne av samfunnet.

2. Økonomiske rammebetingelser

I spørsmålet knyttet til finansieringsordning er høringsinstansen Agder og Telemark bispedømmeråd delt i sin vurdering. Begge vurderingene vil her bli presentert med sin konklusjon.

Fem representanter i Agder og Telemark bispedømmeråd deler ikke Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke. Det ligger mye makt i å bevilge penger. Skal vi stå som selvstendig trossamfunn må vi selv kunne styre egen økonomi. Hvis det fortsatt skal være kommunal finansiering, forutsetter det en lovfesting av hva som skal finansieres, jf. Kirkeloven § 15

Ved at kirken får direkte bevilgninger til egen organisasjon, styrkes kirken autonomi. Man kan argumentere for at fordelene med kommunal finansiering er lokalkunnskap, men denne lokalkunnskapen sitter også kirken på selv. Kommunene kan uavhengig av finansieringsordning gi tilskudd til menighetenes virksomhet, direkte over kommunale budsjetter, slik det gjøres flere plasser i dag.

Når kirken nå skal danne grunnlaget for et selvstendig trossamfunn, er det strukturelt sett viktig å ikke være bundet til offentlige størrelser som er i potensiell endring. Kirken har ingen påvirkning på fremtidige kommunestørrelser, og bør av den grunn stå utenfor en slik økonomisk avhengighet. Det er ikke sikkert at kirken skal fortsette å være samfunnets gravferdsmyndighet og forvalte gravferdsadministrasjonen på vegne av kommunene i fremtiden.

Fordelen med å samle bevilgningene til en nasjonal ordning er å sikre en bred folkekirke i hele landet, og gir en større forutsigbarhet. Bispedømmerådene står for den regionale ressursfordelingen.

De øvrige fem representantene støttet Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste for å sikre en bred folkekirke. Det kan på en god måte sikre en bred folkekirke med kirkelig nærhet og tilstedeværelse i alle lokalsamfunn.

Ved at kirkens virksomhet finansieres både nasjonalt gjennom statsbudsjettet til det nasjonale rettssubjektet og lokalt gjennom kommunebudsjettene til den lokale rettssubjekt, vil en opprettholde den nåværende finansieringsordning noe som vil gi en forutsigbar finansiering. Faller den lokale finansiering bort, vil det gi store økonomiske utfordringer for mange sokn og skape stor usikkerhet, ikke bare for det enkelte sokn, men også for lokale menigheter tilhørende andre kirkesamfunn. Kirken vil fjerne seg fra kommunen, lokalkunnskap i forhold til bevilgninger vil forsvinne. Disse representantene ser det som lite sannsynlig at kommunene uten en lovpålagt finansiering vil gi tilskudd til det lokale sokn i stor utstrekning.

2 Deler høringsinstansen Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke?

Fem representanter i Agder og Telemark bispedømmeråd ønsker en enhetlig nasjonal finansieringsordning, som ikke går via kommunenes budsjetter.

Fem representanter i Agder og Telemark bispedømmeråd deler Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste for å sikre en bred folkekirke.

3. Dersom dagens finansieringsordning faller bort

Høringsinstansen Agder og Telemark bispedømme er delt i synet på hvilken finansieringsordning en vil gå inn for hvis dagens ordning faller bort.

Kirken trenger en felles finansiering. Det er grunnlovsfestet at Den norske kirke forbliver en folkekirke og at staten understøtter denne som sådan. Med dette som bakteppe er det en forutsetning med en fortsatt offentlig finansiering. Staten har også ansvar for at kulturminner, særlig i form av bygningsmasse, ivaretas på en god måte. Både med økonomiske støttefunksjoner og kompetanse.

Fem representanter i Agder og Telemark bispedømmeråd ser det som den beste løsningen at det innføres en livssynsavgift. En slik avgift kreves inn over skatteseddelen, og betales av alle. Denne livssynsavgiften innhentes og administreres gjennom det offentlige systemet. Tildelingen til kirken skjer nasjonalt.

Et viktig premiss ved dagens folkekirke er at dåpen er eneste kriterium for medlemskap. En ordning som kan oppleves som at det kommer økonomiske eller andre krav til tilhørighet i tillegg, vil bryte med dette premisset.

Fem representanter i Agder og Telemark bispedømmeråd ser det som den beste løsningen å innføre medlemskontingent. En slik kontingent vil kirken selv kunne administrere størrelsen på, og betales av kirkens medlemmer til Den norske kirke direkte.

3 Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, hvilken ordning vil høringsinstansen gå inn for? Begrunn synspunktet.

Fem representanter i Agder og Telemark bispedømmeråd mener at en allmenn livssynsavgift vil være best egnet for å ivareta Den norske kirkes karakter som folkekirke.

Fem representanter i Agder og Telemark bispedømmeråd anser at en medlemskontingent vil være best egnet for å ivareta Den norske kirke.

4. Mulighet for forenkling og rasjonell utnyttelse av ressurser

I spørsmålet knyttet til forenkling og bedret ressursbruk er Agder og Telemark bispedømmerrådet delt i sin vurdering av veivalg for en ny kirkeordning.

Alle endringer i ny kirkeordning skal styrke det lokale nivået. Det betyr at for å styrke soknets mulighet til å bygge menighet må de oppgaver som ikke trenger å utføres lokalt, løftes opp på et annet nivå i organisasjonen. Det er viktig å unngå rivaliserende strukturer. Hele organisasjonen skal jobbe mot felles mål: Forkynne Guds ord og forvalte sakramentene.

Det blir viktig å samordne arbeidsgiveransvaret for alle som er ansatt i Den norske kirke nasjonalt. Tilsetningen delegeres til bispedømmerrådene og kan delegeres videre til andre nivåer hvis det er hensiktsmessig. Dette må også gjelde arbeidsgivers styringsrett. Selv om den nasjonale kirke er ett rettssubjekt kan kirken likevel opprette flere virksomhetsområder.

Flertallet på syv representanter i Agder og Telemark bispedømmerråd ser et behov for en struktur som skaper nærhet og god informasjonsstrøm på tvers av geografiske størrelser. Dette for å sikre den nasjonale folkekirken. Derfor ønsker vi robuste prosti som innehar delegert arbeidsgiveransvar og arbeidsledelse, med en liten administrativ. En videreføring av dagens ordning med bispedømmenivå, prostinivå samt fellesråd og menighetsråd vil ikke være økonomisk bærekraftig i en framtidig selvstendig kirke

Arbeidsgiverfunksjoner i dagens fellesrådsstruktur trekkes opp til det større geografiske nivå på prosti nivå. Fellesrådet avvikles og tilsetning i andre stillinger enn lederstillinger og vigslede stillinger kan gjøres av menighetsrådene eller administrativt. Ledelsen i soknet og stillinger på prostinivå, tilsettes av bispedømmerrådet.

Mindretallet på tre representanter i Agder og Telemark bispedømmerråd mener at i den fremtidige kommunestrukturen vil vi få vesentlig større kommuner. Antallet kommuner antas å bli mer enn halvert. Antall fellesråd vil med en slik kommunemodell bli redusert tilsvarende, og dermed bli robuste.

Dette mindretallet mener at med en fremtidens robuste fellesråd er det unødvendig og ressursløsende å bygge opp en ny administrasjon på prostinivå. Det foretar en hensiktsmessig oppgave fordeling mellom fellesrådene og soknene. På prostinivå opprettholdes den administrasjon som er nødvendig for å ivareta prostens administrative oppgaver.

4 Hvordan kan kirkestrukturen forenkles for at knappe ressurser kan bli rasjonelt utnyttet?
Agder og Telemark bispedømmerråd mener at en forenkling og bedret ressursbruk kan oppnås ved:

At støttefunksjoner som ikke forutsetter fortløpende lokal styring sentraliseres til de nivåene det måtte være mest hensiktsmessig. Ett eksempel kan være et nasjonalt regnskapskontor for hele kirken.

Å unngå parallelle, potensielt rivaliserende strukturer i kirkeorganisasjonen

Samordning av arbeidsgiveransvaret for de ulike tjenestegruppene.

5. Størrelse og inndeling for soknet

Størrelsen på sokn overstyres av hvilke oppgave som legges til soknet. Det må være rom for geografiske og demografiske forskjeller.

Det er i fremtiden viktig å skape store robuste sokn som betjenes av større staber der de ansatte kan spille på hverandre og jobbe i felleskap. Enhetene må være store nok til å kunne forsvare å ha en daglig leder, samt at faglig bredde bør være representert i soknet. Den daglige ledelsen av soknet gjenspeiler ledelsesstrukturen i kirken som helhet, bestående av sokneprest og administrativ ledelse.

5 Har høringsinstansen synspunkter på kriteriene for soknestørrelse og sokneinndeling i en fremtidig kirkeordning?

Agder og Telemark bispedømmeråd ønsker at soknet skal være av en robust størrelse med større staber. Dette kan forenes med at medlemmer i kirken føler tilhørighet til sin lokale kirke.

6. Ordningen med to organ for soknet

Agder og Telemark bispedømmeråd er delt i synet på ordningen med to organer for soknet.

Flertallet på syv representanter mener at ordningen bør avvikles. Når Den norske kirke skal være et selvstendig trossamfunn, skilt fra staten, er det kunstig å beholde et organ som baserer seg på kommunegrenser. Fellesrådets oppgaver må fordeles på andre nivåer i den fremtidige kirken.

Mindretallet på tre representanter mener at det vil være hensiktsmessig også i fremtiden, jfr. spørsmålet om finansiering og også vurderingen av den fremtidige kommunestruktur, å beholde fellesrådet som et robust kirkelig organ, basert på kommunegrenser. Det betyr at ordningen med to organer videreføres.

6 Bør ordningen med to organer for soknet (menighetsråd og fellesråd) videreføres?

Flertallet på syv representanter i Agder og Telemark bispedømmeråd støtter mindretallet i Kirkerådet som mener at menighetsrådet skal være det eneste organet for soknet.

Mindretallet på tre representanter i Agder og Telemark bispedømmeråd støtter flertallet i Kirkerådet som mener at menighetsrådet og fellesrådet videreføres.

7. Fellesorgan for flere sokn

I Agder og Telemark bispedømmeråd er det stor enighet om at det viktigste i en fremtidig kirkeordning er å styrke soknet og det utadrettede menighetsarbeidet. Representantene i Agder og Telemark bispedømmeråd er delt i synet på hvilket nivå fellesorgan for flere sokn bør ligge.

Flertallet på syv representanter i Agder og Telemark bispedømmeråd mener at fellesrådet slik vi kjenner det i dag, avvikles. Det betyr ikke at alle oppgavene fjernes. I den grad oppgaver som ligger til fellesrådet ikke skal ned på soknenivå, flyttes disse opp til enten prostinivå eller bispedømmenivå. Prostnivået vil være et fellesorgan for flere sokn, uten noe demokratisk valgt beslutningsorgan. Prostens rolle som leder med arbeidsgivers styringsrett videreføres og utvides til å gjelde alle vigslede stillinger. Videre opprettes tilsvarende administrative lederfunksjon på prostinivå for øvrige stillinger.

Mindretallet på tre representanter i Agder og Telemark bispedømmeråd ønsker å videreføre dagens ordning med fellesrådet som fellesorgan for flere sokn på kommunenivå. Prostens rolle som leder og bispedømmerådet videreføres som i dag.

7 Hvis ordningen videreføres: På hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, f.eks. prostinivå eller bispedømmenivå)?

Flertallet på syv representanter i Agder og Telemark bispedømmeråd mener at bispedømmerådet bør videreføres som fellesorgan for flere sokn når det gjelder arbeidsgiveransvar og fordeling av ressurser. Ordningen med fellesorgan for flere sokn på kommunenivå, det som i dag er kirkelig fellesråd i kommunen, videreføres ikke. Bispedømmerådet som valgt organ videreføres med noe annet innhold enn i dag. Prostinivået utvides og vil være et fellesorgan for flere sokn med en prost og administrativ ledelse. Dette nivået ivaretar arbeidsgivers styringsrett.

Mindretallet på tre representanter i Agder og Telemark bispedømmeråd mener at ordningen med to organer for soknet bør videreføres med fellesorgan for flere sokn på kommunenivå, det som i dag er kirkelig fellesråd i kommunen. Bispedømmerådet videreføres også.

8. Fordeling av oppgaver mellom menighetsråd og fellesråd

Skal ordningen videreføres innenfor dagens struktur bør den daglige ledelse av soknet likevel styrkes. Soknet skal styrkes og all annen virksomhet i kirken skal ha som mål å styrke soknets arbeid utad.

8 Hvis ordningen videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellesråd?

Flertallsalternativet A fra Kirkerådet støttes om at virksomhetsansvaret for arbeidet i soknet fortsatt skal ligge til menighetsrådet.

9. Styrings- og ledelsesansvar for soknets virksomhet

Virksomheten i soknet styres av menighetsrådet. Andre nivåer i kirken leverer ressurser og ansatte for å utføre soknets oppgaver. Målet med ny struktur er å styrke soknet og vekke og nære det kristne livet i menighetene.

Likefult er alle prester underlagt sitt ordinasjonsløfte knyttet til tjenesten med ord og sakrament. Tilsvarende vil andre vigslede stillinger ha forpliktelser i forhold til sin vigsling og ha et selvstendig faglig ansvar med basis i sin kompetanse og faglige integritet. Samtidig vil alle kirkelige tilsatte på lokalplan være forpliktet på strategier mål og prioriteringer som gjøres av menighetsrådene.

9 Bør all virksomhet i soknet underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer?

Ja, Agder og Telemark bispedømmeråd vil legge vekt på at virksomheten i soknet styres av soknet. Presten står likefult fortsatt under tilsynet til biskopen. Videre er alle i den lokale staben forpliktet på menighetsrådets vedtak knyttet til det menighetsbyggende arbeidet, prioriteringer og drift av menigheten.

10. Organisering av daglig ledelse i soknet

I en ny kirkeordning ser Agder og Telemark bispedømmeråd det som hensiktsmessig at det er en felles ledelse og at Den norske kirke har en felles struktur med felles mål. Den daglige ledelsen i soknet bør i hovedsak være en daglig leder med oppgave å iverksette menighetsrådets beslutninger. For å oppnå en mest mulig integrert ledelse i soknet som både inkluderer menighetsrådets og biskopens ledelsesfunksjon, bør den daglige ledelsen av soknet være soknepresten. Til denne funksjonen bør det være knyttet administrative støttefunksjoner.

10 Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Fem representanter i Agder og Telemark bispedømmeråd støtter flertallet i Kirkerådet, at presten kan, men ikke må, gis rollen som daglig leder.

Et mindretall på tre representanter i Agder og Telemark bispedømmeråd vil, som en videreføring av dagens ordning, legge arbeidsgivers styringsrett på prostnivå. Det strategiske arbeidet knyttet til menigheten ledes av soknepresten som daglig leder.

Et mindretall på to representanter i Agder og Telemark bispedømmeråd støtter mindretallet i Kirkerådet som ønsker at andre enn presten gis rollen som daglig leder.

11. Biskopens rolle

For uten biskopens læreansvar og sin ledelse ved ord og sakrament, bør tilsynet strykes. Biskopen bør ha virkemidler som arbeidsgiver for prestene, og inneha den faglige ledelsen for prestatjenesten i hvert enkelt bispedømme.

Dagens ordning med mulighet for å delegerer arbeidsgiverfunksjoner til stiftsdirektøren kan videreføres. Biskopens arbeidsgiveransvar overfor prestene begrunnes som nødvendig virkemiddel i utøvelse av tilsynet. Av den grunn bør biskopen også ha arbeidsgiveransvar for alle vigslede stillinger.

11 Hvilken rolle bør biskopen ha i en fremtidig kirkeordning?

Flertallsalternativet A støttes slik at biskopens tilsynsfunksjon utvikles å tydeliggjøres både overfor prester og andre vigslete medarbeidere, og slik at biskopen leder prestatjenesten og utøver arbeidsgiverfunksjoner overfor prestene.

12. Biskopens virkemidler

I tillegg til virkemidlene i ord og sakrament, og i myndigheten til å treffe beslutninger om ordinasjon og vigsling, kollas, tjenestebrev etc., og arbeidsgiveransvaret for prestene som nevnt i spørsmål 11, bør biskopen medvirke i tilsettingsprosessen til andre vigslete, fortrinnsvis ved at tilsetting av disse skjer i et beslutningsorgan hvor biskopen har sete, og at biskopen på en tydeligere måte har ansvar for de vigslede tjenestenes faglige utvikling, rådgivning og fordypning i Guds ord.

12 Hvilke virkemidler bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på en god måte?

For uten virkemidlene som er nevnt i spørsmål 11 bør biskopen også medvirke i tilsettingsprosessen også for vigslede stillinger utenom prestene, ved at disse tilsettes i

bispedømmerådene. Videre bør biskopene ha ansvar også for vigslede stillingers kompetanseutvikling.

13. Utpeking av biskoper

Vi ser fordelene ved at utpeking skjer ut fra helhetlig vurdering av aktuelle kandidater sett opp mot kirkens behov, taler for at tilsetting skjer i et tilsettingsorgan og ikke ved en ren valgordning.

13 Hvordan bør utpeking av biskoper skje i en fremtidig kirkeordning?

Agder og Telemark bispedømmeråd støtter mindretallsforslaget alternativ C fra Kirkerådet om at dagens ordning bør videreføres.

14. Bispedømmerådets rolle

Samvirket mellom «embete og råd» i valgte organer med beslutningsmyndighet har vært et sentralt premiss i samvirkemodellen og utviklingen av kirkeordningene fram til nå. For å kunne videreføre en slik samvirkemodell, er det avgjørende at bispedømmerådet fortsatt er organ med formell beslutningsmyndighet med innflytelse på utviklingen av kirken i bispedømmet. 11 bispedømmer vil kunne fungere mer dynamisk som mellomledd mellom Kirkemøtet/nasjonalt nivå og lokalmenighetene enn et stort antall prostier eller fellesrådsområder. En ordning hvor faglige støttefunksjoner legges til bispedømmet og arbeidsgiveransvaret legges til andre nivå, vil føre til en oppsplitting av kompetansemiljøene og utvikling av administrative støttefunksjoner på mange nivå i kirken.

14 Bør bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal i så fall være bispedømmerådets rolle i kirkestrukturen?

Flertallsforslaget alternativ A støttes om at bispedømmerådet opprettholdes som demokratisk valgt organ.

15. Bispedømmerådets oppgaver

Et bispedømmenivå med delegert tilsettingsmyndighet og samordning av arbeidsgiverfunksjoner gir mulighet for en helhetlig personalfaglig og kirkefaglig ledelsesfunksjon som kan ses i sammenheng med ansvaret for strategisk utvikling av kirken i bispedømmet. Det gir også mulighet for en effektiv ressursforvaltning. Når slik myndighet legges til bispedømmerådet gis biskopen mulighet til å bidra til den strategiske utviklingen.

Bispedømmerådet skal være et strategisk organ, og en støtte for biskopen.

Arbeidsgiverfunksjonen bør i hovedsak være delegert til dette nivået, med tilsetting. Videre foreslår vi også å legge ressursfordelingen til bispedømmenivå som et ledd i det å være et strategisk organ. Bispedømmerådet fordeler midler ut til de øvrige nivåer i kirken.

15 Hvilke oppgaver bør i så fall legges til bispedømmerådet?

Tilsettingsmyndighet for alle vigslete/kirkelige stillinger, samt ansvar for fordeling av ressurser, ansvar for faglige og administrative støttefunksjoner legges til bispedømmerådene. Bispedømmenivået kan delegere tilsetting, for støttefunksjoner samt arbeidsgivers styringsrett til de øvrige nivåer i kirken.

16. Alle ansatte samme arbeidsgiver – hvilket organ

Alle ansettes i Den norske kirke på nasjonalt nivå. Under forutsetning av at biskopenes arbeidsgiveransvar for prestene kan videreføres. For å få forvaltningsenheter som gir muligheter til å samle ressurser og kompetanse i personalforvaltningen, er det vesentlig at dette ansvaret delegeres til bispedømmenivået. For å oppnå nærhet til lokalledet i den daglige oppfølgingen, må arbeidsgivers styringsrett delegeres til øvrige nivåer i kirken nærmere den ansatte..

16 Bør alle ansatte ha den samme arbeidsgiver og hvilket organ bør dette i så fall være?

Agder og Telemark bispedømme ønsker at i den nye kirkestrukturen er alle ansatt i rettssubjektet Den norske kirke.

17. I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner deles?

I en kirkeordning som både skal ivareta den lokale (kongregasjonale) og de felleskirkelige (synodale og episkopale) dimensjonene, vil det være naturlig at myndigheten fordeles på ulike organer og nivå.

Alle er ansatt i rettssubjektet Den norske kirke. Medarbeidere tilsettes på bispedømmenivå, enkelte stillinger i rådet, andre administrativt. Enkelte ansettelse kan delegeres til øvrige nivåer.

17 I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner fordeles på de ulike organer? (Biskopen regnes i denne sammenheng som et organ).

Arbeidsgiverfunksjoner fordeles mellom nasjonalt nivå, biskop og bispedømmeråd, og delegeres videre ut i organisasjonen.

18. Lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret

Agder og Telemark bispedømmeråd mener at det vil være mulig å gjøre lokale tilpasninger innenfor de rammene som vil ligge til grunn i ny kirkeordning.

18 I hvilken grad bør det åpnes opp for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?

Innenfor gitte rammer vil det være mulig å gjøre lokale tilpasninger og fortsatt befinne seg innenfor den foreslåtte modellen. Strukturen gir rom for en oppbygning som tar høyde for geografiske og demografiske forhold og endringer.

19. Særpreget til prestatjenesten og andre vigslete tjenester

Et fellestrekk for de vigslete tjenester er at de gir den enkelte medarbeider en relativ selvstendighet i utformingen av sin tjeneste samtidig som dette skjer innenfor rammen av vigslingsløftet. Vigslingen innebærer et gjensidig ansvar i forholdet mellom biskopen og den enkelte medarbeider som må få organisatoriske uttrykk. Dette kan skje gjennom en samordning av arbeidsgiveransvaret hvor alle vigslete tilsettes i bispedømmerådet, og hvor biskopen i større grad kan ivareta ansvaret for å tilrettelegge kompetanseutvikling for alle de vigslete gruppene.

Prestetjenesten er i varetatt ved geistlig representant, i tilsettingsorgan og i utøvende arbeidsgiverfunksjon. Biskopen har ved sitt tilsyn ansvar for etter og videreutdanning. Andre vigslede stillinger blir ivaretatt ved biskopens tilsyn og etter og videreutdanning.

19 Hvordan bør man på best mulig måte ivareta særpreget til prestedtjenesten og andre vigslede tjenester?

Særpreget til alle de vigslete tjenester kan best ivaretas ved at det delegerte arbeidsgiveransvaret for alle vigslete legges på bispedømmenivå, og at biskopene har ansvar for å tilrettelegge etter- og videreutdanning for alle vigslete tjenester.

20. Kirkemøtets rolle

Kirkemøtet er kirkens øverste representative organ og fastsetter det øverste regelverket for kirken. Kirkemøtet fordeler oppgaver og myndighet til andre sentralkirkelige organer. En viktig premiss i en fremtidig kirkeordning vil være å sikre gode ordninger for maktbalanse og myndighetsfordeling i kirken. Kirkemøtets mandat må balanseres mot hensyn til Bispemøtets selvstendige forvaltningsansvar og mot regionale og lokale hensyn.

20 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkemøtets rolle i kirken

Det anbefales å følge Kirkerådets anbefaling om å videreføre den type sikringer som i dag ligger i Kirkemøtets forretningsorden § 2-4 og ta slike bestemmelser inn i selve kirkeordningen.

21. Sammensetning av Kirkemøtet

Sammensetningen av Kirkemøte bør være som i dag.

21 Har høringsinstansen synspunkter på hvordan Kirkemøtet skal settes sammen?

Det anbefales at sammensetningen videreføres som i dag.

22. Bispemøtets oppgaver og rolle

Agder og Telemark bispedømmeråd er delt i sitt syn på Bispemøtets rolle som saksforbereder til Kirkemøte.

Bispemøtets hovedoppgave er å bidra til at biskopenes ansvar for å ivareta enheten i kirken kan utvikles i et nasjonalt perspektiv. Videre må Bispemøtets rolle som læreorgan gjøres tydeligere enn i dag. Læremessige avklaringer bør i størst mulig grad fremkomme gjennom grundige teologiske avklaringsprosesser der ulike hensyn veies mot hverandre for å komme frem til konsensusløsninger. Disse læremessige avklaringene må ut av Kirkemøte og inn i Bispemøte.

Et tydeligere læreansvar for Bispemøtet vil også bidra til bedre maktfordeling mellom ulike organer i kirken. Her er det en sammenheng mellom hvordan biskoper velges, hvilket mandat de har og hvordan dette skal fordeles mellom Kirkerådet, Kirkemøtet og Bispemøtet.

Flertallet i Agder og Telemark bispedømmeråd mener at i saker av læremessig karakter, slik som for eksempel liturgisaker bør Bispemøtet ha en selvstendig rett til å fremme sakene for

Kirkemøtet. Mindretallet i Agder og Telemark bispedømmeråd ønsker å videreføre ordningen der Kirkerådet er ansvarlig for all saksforberedelse til Kirkemøte.

22 Har høringsinstansen synspunkter på Bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen, herunder forholdet til Kirkemøtet og Kirkerådet?

Flertallet på seks representanter støtter Mindretallsforslaget 1B i Kirkerådet om at Bispemøtet gis ansvar for forberedelse, oppfølging og innstilling av lære- og liturgisaker overfor Kirkemøtet synes å være best for å ivareta biskopenes oppgave med å føre tilsyn med læren. En slik ordning vil samtidig kunne bidra til å sikre en myndighetsforelding mellom sentralkirkelige organ. Dette er i samsvar med hva Bispemøtet har uttalt i flere vedtak de senere årene.

Mindretallet på fire representanter støtter Flertallsforslaget 1A om at man viderefører ordningen der Kirkerådet er ansvarlig for all forberedelse og oppfølging av saker som hører inn under Kirkemøtets myndighet, men at reglene for behandling av lære- og liturgisaker gjennomgås. I lære- og liturgisaker skal Kirkerådet forelegge saken for Bispemøtet, som uttaler seg. Bispemøtets uttalelse skal tillegges særlig vekt i Kirkerådets behandling, og den skal følge saken til Kirkemøtet.

23. Ledelse av biskopene

Kirkemøtet er kirkens øverste organ og det organ som fastsetter kirkeordningen. Gjennom kirkeordningen fordeler Kirkemøtet ansvar og myndighet til ulike organer, også til biskop og Bispemøte. Biskop og Bispemøte står slik ansvarlig overfor et mandat gitt av Kirkemøtet, og står ikke under instruksjonsmyndighet fra Kirkerådet.

Gitt den selvstendige rolle og det selvstendige grunnlag som bispetjenesten har i vår kirke, er det ikke ønskelig med en for detaljert og direkte styring av biskopen. Dette sikrer et mangfold av teologiske oppfatninger i kirken, men det kan også bidra til at praksis og utøvelse av biskopens oppgaver kan variere fra bispedømme til bispedømme. Hvis den nye kirkestrukturen skal fremme kirkens enhet må rollen til preses styrkes. Kirkemøtet har vedtatt at preses skal kalles ledende biskop. Vi tror det ville være hensiktsmessig å gi ledende biskop et tydeligere mandat overfor de andre biskopene. Det vil styrke Bispemøtets gjennomslagskraft, og bidra til en sterkere samordning i kirken.

23 Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om ledelse av biskopene?

Agder og Telemark støtter Kirkerådets anbefaling om at for å ivareta biskopenes selvstendige rolle bør Bispemøtets preses gis rollen å ivareta arbeidsgiverfunksjoner for de øvrige biskopene.

24. Kirkerådets funksjon og sammensetning

Kirkerådet skal være utøvende organ for Kirkemøte. Kirkerådets sammensetning bør videreføres som i dag. I ny kirkeordning vil Kirkerådet få større fullmakter og flere oppgaver ettersom en rekke saker overføres fra staten til kirken. Et viktig anliggende vil være å legge til rette for et kirkeråd med solid demokratisk og geografisk forankring.

24 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkerådets funksjon og sammensetning?

Her anbefales det å følge Kirkerådets anbefalinger om å beholde dagens antall medlemmer (anbefaling 1A), samt lik representasjon av unge og kjønn (anbefaling 2). For å unngå at Kirkerådets sekretariat i fremtiden skal fremstå som et eget selvstendig organ uavhengig av det valgte organ, anbefales det å støtte Kirkerådets forslag om videreføre dagens ordning hvor både sekretariat og valgt organ heter Kirkerådet (anbefaling 3A).

25. Ordningen med lærenemnd

Agder og Telemark bispedømmeråd er delt i synet på ordningen med lærenemnd.

Et flertall med seks representanter i Agder og Telemark bispedømmeråd ønsker å videreføre Den norske kirkes lærenemnd slik som i dag.

Et mindretall med fire representanter i Agder og Telemark bispedømmeråd ønsker at Bispemøte skal ha et tydeligere mandat som læreorgan. Et slikt mandat vil gjøre at oppgavene til lærenemnden ivaretas av Bispemøte og nemden avvikles. Bispemøte står fritt til å innhente ekstern kompetanse.

25 Bør ordningen med en egen lærenemnd videreføres, og hvilken funksjon skal en slik nemnd i så fall ha?

Et flertall med seks representanter i Agder og Telemark bispedømmeråd støtter mindretallsforslaget B til Kirkerådet om at Den norske kirkes lærenemnd bør videreføres som et sentralkirkelig organ med sammen funksjoner som i dag.

Et mindretall på fire anbefaler å støtte flertallsforslaget A om at oppgavene som i dag er lagt til lærenemnda for framtiden ivaretas av Bispemøtet. Det kan vurderes om det bør innføres rutiner/regelverk for involvering av lærestedene for å sikre en bredere faglig kompetanse enn det biskopene alene besitter.

26. Samisk kirkeliv

Rollen til samisk kirkeråd er begrunnet i behovet for et fagorgan for samisk kirkeliv og urfolksspørsmål, men gis også ut fra en minoritets politisk vurdering.

26 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ansvaret for samisk kirkeliv skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Kirkerådets anbefaling om at Samisk kirkeråd forblir et råd under Kirkemøtet støttes.

27. Ungdomsdemokrati

Det legges i høringsnotatet til grunn at ordningen med ungdomsdemokrati videreføres. En viktig vurdering fremover blir hvordan ordningen med organer for ungdomsdemokratiet kan hjemles innenfor det kirkelige regelverk.

27 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Kirkerådets vurdering om at det kirkelige ungdomsdemokratiet regelfestes som del av kirkeordningen, støttes.